

התרעה חמה

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: הבנת משמעות המשימה מוחשיות האיום, מזג אויר קיצוני
התנאים: היעדר אמונה באיום ומתח מבצעי, שחיקה ושאננות
ערכי רוח צה"ל: מקצועיות, משמעת, אחריות

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים (Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו את הקישור לצפייה של החיילים מהמכשיר הנייד

תיאור האירוע

סיור יום מבצע הפסקת התרעננות בעמדת המתנה, בחוץ 45 מעלות חום, הגדוד נמצא בתעסוקה מבצעית בגזרה מזה כחודשיים. מפקד בסיור מקבל הודעה בקשר כי ישנה אינדיקציה בגדר ועל הסיור להגיע ולתת מענה הולם לאירוע. בתגובה אחד החיילים מסרב בתוקף ללבוש את הוסט ולהיערך באופן מבצעי, וטוען כי אינו מבין את חשיבות המענה. ("לא קרה כאן שום דבר ששווה לקפוץ בשבילו...")

2

שאלות לדין

1. כיצד נרתום את החיילים למשימה בתנאי שחיקה וקושי פיזי?
2. כיצד נגרום לחיילים לבצע את המשימה באופן איכותי בהיעדר אמונה באיום?
3. איך מצופה מהמפקד להתנהל שייתכן שהוא עצמו אינו מאמין באיום?

3

דגשים לשיח על פי ערכי רוח צה"ל

מקצועיות: נדרש מהמפקד להפגין קור רוח ולהסביר לחיילים את רציונל המשימה. על המפקד לרתום את חייליו לביצוע המשימה במקצועיות גם בתנאים של שחיקה קושי פיזי וקושי מנטלי. מתוקף מקצועיותו של המפקד עליו להקנות לחיילים כלים לשיפור מתמיד בביצועים האישיים והצוותים. **אחריות ומשמעת:** לחיילים המבצעים תעסוקה מבצעית בגזרה האוגדה, ישנה אחריות רבה ומרחיבה להגנת הגבולות ולשמירת בטחון תושבי מדינת ישראל וזאת על אף היותם בגזרה מבודדת פסטורלית שלעיתים מטעה. בגזרת אוגדה 80, הפיגוע יתרחש בהפתעה ובהיעדר מודיעין מקדים ולכן ישנה חשיבות לשמירה על מתח ומשמעת מבצעית בעיקר כי האויב סמוי מן העין ועלול להפתיע בכל עת.

4

לעמוד בפיתוי

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: העיר אילת, אווירת חופש ונופש, זמן ומרחב
התנאים: משמעת נמוכה, פיקוד ובקרה מרחוק על משימות קצה
ערכי רוח צה"ל: אחריות, דוגמא אישית, אמינות

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים (Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו את הקישור לצפייה של החיילים מהמכשיר הנייד

תיאור האירוע

הגדוד מבצע תעסוקה מבצעית כחודש וחצי בגזרה. במסגרת התעסוקה המבצעית מבוצעות נסיעות מנהלתיות רבות לעיר אילת/מתחם המלונות ים המלח. נסיעות מנהלתיות לוקחות זמן רב, כך המפקדים מניחים לאור אתגר הזמן והמרחב. באחת הנסיעות השגרתיות נהג הרכב משכנע את המפקדת ואת שאר החיילים לעצור בים כדי לבקר את משפחתו אשר הגיעה מרחוק לנופש. המפקדת מתנגדת אך החיילים הנמצאים ברכב מפעילים עליה לחץ רב. החיילים עוצרים בהפגנתיות את הרכב ונעים לכיוון החוף כאשר לובשים מדים ונושאים נשקים אישיים. המפקדת נעה אחריהם ומתקשה להשתלט על הסיטואציה, ואף בוחרת לעצור להשתמש בטיעון: "מה יקרה אם מפקד הפלוגה יעבור כאן עכשיו?" טיעון החיילים למעשה הוא שהדבר לא יגרם נזק ואף יעלה להם את המוטיבציה לביצוע המשימות ביחידה.

2

שאלות לדיון

מדוע הסיטואציה בעייתית בעיניך?

1. כיצד נרתום את החיילים למשימה המבצעית כאשר הפיתוי גדול ונגיש
2. כיצד נתמודד עם תודעה שמייצרת אווירה של נופש ושאננות?
3. איך מצופה מהמפקד להגיב כאשר ישנם חיילים אסרטיביים שמנסים לברוח מהשגרה השוחקת?

3

דגשים לשיח על פי ערכי רוח צה"ל

דוגמא אישית: משימת הכוח היא לא רק לייצר בטחון אלא גם תחושת בטחון כלפי חוץ, ועל כן ישנה חשיבות רבה לנראות החיילים ולאופן בו הם נתפסים בעיני האזרחים. (חיילים מרושלים בנראותם, אשר הולכים עם נשק לים ופועלים באופן לא ייצוגי פוגעים בתחושת הביטחון ובתפיסת הצבא הישראלי בעיני האזרח/ התייר)

אחריות: מצופה מהמפקד לנהוג באסרטיביות כלפי החיילים, על המפקד להגדיר גבולות ברורים וסטנדרטים. על המפקד לנמק ברמה מקצועית וממלכתית את בעייתיות הסיטואציה ולרתום את החיילים להתנהגות ראויה גם בתנאי שחיקה ופיתויים שהסביבה מייצרת.

4

מהיר ועצבני

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: פיקוד על כוח לא אורגני, בטיחות בגזרה, תנאי דרך מורכבים
התנאים: היעדר משמעת, בטחון מופרז
ערכי רוח צה"ל: חיי אדם, אחריות, דבקות במשימה

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים (Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו את הקישור לצפייה של החיילים מהמכשיר הנייד

תיאור האירוע

סיור יוצא לביצוע משימה מבצעית בגזרה כשבוע לאחר הכניסה לתעסוקה מבצעית. הנהג בסיור איננו חייל בגדוד אלא נהג בט"ש גזרתי. זמן קצר לאחר תחילת הנסיעה, החייל מדבר בטלפון ובנוסף נוהג במהירות שאינה מותאמת לתנאי הדרך (ציר משובש, עקלקל ועם תהום מצדו האחת). כאשר המפקד פונה לנהג החייל מתחצף, אינו מקשיב וממשיך לפעול בדרכו המסוכנת.

2

שאלות לדיון

1. כיצד נכון לרתום חייל למשימה כאשר אינו נמצא בפיקוד אורגני?
2. איך נכון להתמקם פיקודית בגזרה חדשה אל מול חייל ותיק בעל בטחון מופרז?
3. איך היית מתמודד במהלך הסיטואציה?

3

דגשים לשיח על פי ערכי רוח צה"ל

חיי אדם: גזרת אוגדה 80 הינה גזרה מורכבת מבחינה בטיחותית, עם היסטוריה של אירועים בטיחותיים המסכנים חיים. (שילוב של מזג אוויר קיצוני, צירים משובשים, מרחקי נסיעה ארוכים ומתישים). על המפקד להסביר לחייל כי נדרש ממנו לפעול באופן בטיחותי ומושכל על מנת לשמור על חייו ועל חיי חבריו למשימה. **אחריות:** מפקד המשימה נושא באחריות מלאה וכוללת על איכות הביצוע של המשימה ועל הבטיחות, גם כלפי חיילים שאינם אורגניים. על כן, עליו להקפיד על האיכות בכלל שלבי המשימה: התדריך המקדים, תיאום הציפיות עם החיילים ובמהלך הביצוע עצמו. על כן מצופה ממנו לרתום את חייליו לנהוג כנדרש, על פי הפקודות ועל פי רוח המפקד. על החייל והמפקד לפעול תוך גילוי מתמיד שקידה מסירות ויוזמה כשהוא נכון לשאת באחריות לתוצאות פעולותיו.

4

יזומה בשדה

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: יצירת תחושת בטחון במרחב אזרחי לצד היעדר אמונה באיום בקרב האזרחים
התנאים: פעילות צבאית בשטח חקלאי פרטי, ארון הציבור בפעילות המבצעית, קושי ביצירת שפה משותפת
ערכי רוח צה"ל: דבקות במשימה וחתירה לניצחון, כבוד האדם, טוהר הנשק

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים (Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו את הקישור לצפייה של החיילים מהמכשיר הנייד

כחלק משגרת הבט"ש, מתקיימת פעילות של מארב יזומה סמוך לשטח חקלאי פרטי. בעת התנועה אל היעד ניגש לכוח אזרח בעל השטח החקלאי ודורש בתקיפות מהחיילים ומהמפקדים להתפנות מהשטח. כאשר המפקד מסביר לו את חשיבות הפעילות, האזרח זועם וטוען כי לא מאמין במשימת החיילים בגזרתו, טוען כי היא מיותרת ואף מזיקה. ובכל פעם שפעילות כזו מתקיימת החיילים פוגעים בחממות והורסים לו את הפרנסה. (הפעילות תואמה מראש עם רבש"צ הישוב)

1. האם לדעתך יש להמשיך במשימה המבצעית?
2. איך נכון להסביר את חשיבות המשימה ולרתום את האזרח לאור טענותיו?
3. מה היית מסביר למפקדים על אמון ההתיישבות בצה"ל כאשר זיהית ירידה במורל ובמוטיבציה?

דבקות במשימה וחתירה לניצחון: מהמפקד ומהחייל נדרש להפגין אסרטיביות ונחישות על מנת לעמוד בביצוע המשימה, וזאת תוך גילוי סבלנות וממלכתיות, במידה והאזרח ממשיך להפריע לביצוע המשימה יש לערב רמה ממונה. (מפקד פלוגה' מפקד גדוד/ רבש"צ). מטרת צה"ל היא להגן על קיומה של מדינת ישראל ועל בטחון אזרחיה ותושביה גם כאשר הם אינם חשים זאת ביום יום. ישנם תושבים רבים אשר אינם מודעים למידע המודיעיני ולתרחישי הייחוס האפשריים בגזרתם.

כבוד האדם: על אף הצורך לנקוט באסרטיביות ולהמשיך את המשימה, ישנה חשיבות רבה לשמירה על איפוק ונימוס ("לא להיכנע לפרובוקציות") תוך הבנה שההתיישבות אינה יריב אלא מושא ההגנה העיקרי של הכוח. חיילי צה"ל מייצגים את מדינת ישראל ועל כן נדרשים לשמור על כבוד האדם אשר עומד מולם גם אם הם אינם מסכימים לאופן התנהגותו או לאידיאולוגיות הפרטיות שלו. על כן יש לכבד את דבריו ולפעול בסבלנות ואורח רוח. כמו כן למילים יש כוח ועוצמה- טוהר הנשק ואירוע קטן "חסר חשיבות" עלול להרוס שיתוף פעולה שהינו הכרחי עם התושבים במרחב. ללא שיתוף פעולה עם האזרחים לא נצליח לממש אחריותנו על הביטחון ועל תחושת הביטחון במרחב.

הברחה אלימה

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: פעילות בגבול שלום (מגבלות הוראות הפתיחה באש),
אירוע פלילי אלים

התנאים: גזרה שקטה ונפוצה (0-1000), תסכול של החיילים
לאור היעדר יכולת לעצור את התופעה הפלילית, פעילות
חמושים במרחב הגדר שאינה פח"ע

ערכי רוח צה"ל: מקצועיות

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים
(Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו
- את הקישור לצפייה של החיילים
מהמכשיר הנייד

תיאור האירוע

לבנת סיור בלילה במרחב הגדר מזהה התקדמות של חמושים עם שקים על גבם כ400 מטרים מהגדר במגמה מזרחה (לכיוון ישראל).
הלבנה פרוסה באופן נסתר אל מול צפי הברחה במרחב, כאשר מדובר בנתיב הברחות ידוע.
לפתע נשמעים קולות ירי ושריקות כדורים, החיילים בסיור "נדרכים" ולאחר שיח עם החמ"ל ברור כי מדובר בהברחה אלימה, והירי מתבצע ממערב לגדר ואינו מכוון לכוחות צה"ל.
עם זאת, הלוחמים בלבנה, מזהים פגיעות כדורים בקרבה אליהם ובשלב זה ניתן לזהות כי שוטרי הבטמ"ז מפעילים אש לעבר המבריחים.
חלק מהחיילים רוצים להגיב בירי, חלק מעוניינים להיכנס מאחורי מחסות.

2

שאלות לדיון

1. כיצד נכון לפעול בסיטואציה של בריחה אלימה?
2. כיצד נרתום את החיילים לפעול באופן מקצועי עם שיקול דעת בנייתן מגבלות על הפעלת הכוח (גבול שלום)?
3. כיצד ניתן לשמר מוטיבציה ודריכות מבצעית אל מול האיום הפלילי?

3

דגשים לשיח על פי ערכי רוח צה"ל

מקצועיות: באחריות המפקד לתדרך את החיילים היוצאים למשימה בנוגע להתמודדות עם מקרים ותגובות רלוונטיים תוך חתירה לשיפור מתמיד של הידע וההישגים המבצעיים. כל עוד האירוע פלילי ומתרחש מעבר לגדר, מצופה מהמפקד להפגין איפוק, להרגיע את חייליו, להכריז "פטיש חם" ולשמור על דריכות. שיבוש ההברחה יתבצע על פי הוראות הפתיחה באש. חשוב לזכור כי פגיעה בלתי מכוונת בכוח מצרי עלולה להוות בעיה אסטרטגית להסכם השלום וליצור תקרית דיפלומטית.
זכור, משימתנו הינה לשבש את ההברחה ולא להרוג מבריחים. במצב של סכנת חיים מידית- נפעל להסרת האיום!

4

מפגש על הגדר

עוצבת אדום "אם נופתע לא נוכרע"

האתגר: פעילות בגבול שלום עם שת"פ בין צבאות
התנאים: חיכוך עם שוטרי בטמ"ז
ערכי רוח צה"ל: דוגמא אישית, טוהר הנשק, ומשמעת

איך זה עובד?

- הורידו אפליקצית סריקת ברקודים (Barcode Scanner)
- סרקו את הברקוד
- בחרו את הסרטון הרלוונטי
- הקרינו אותו בכיתה או שתפו את הקישור לצפייה של החיילים מהמכשיר הנייד

תיאור האירוע

כשבוע לאחר הכניסה של הגדוד לתע"מ, קופץ סיור לגדר בעקבות מידע על אינדיקציה. כאשר הכוחות מגיעים לשטח הם נתקלים בשוטר בטמ"ז מצרי מעבר לגדר אשר מתחיל לקלל את החיילים ולהציק להם. אחד הלוחמים מתעצבן ומתחיל להגיב חזרה לשוטר, בתגובה השוטר המצרי מתחיל "לנפנף" בנשקו, המפקד מבחין כי הלוחמים מתחילים להפגין עצבים וחוסר סבלנות וחושש כי אחד הלוחמים עלול לדרוך את נשקו ולהגיב.

2

שאלות לדיון

1. כיצד מצופה מהמפקד לפעול בסיטואציה?
2. כיצד מצופה מהחיילים לפעול בסיטואציה?
3. מדוע לדעתך חשוב להכיל את האירוע באופן מיטבי ולצמצם ככל הניתן חיכוך עם הבטמ"ז?

3

דגשים לשיח על פי ערכי רוח צה"ל

דוגמא אישית: מצופה מהמפקד לפעול בקור רוח ולהפגין מקצועיות ושיקול דעת אל מול החיילים, ולהסביר להם כי מדובר בהתגרות מהצד המצרי, על המפקד לוודא כי הכוח שומר על איפוק ועל אורח רוח. **טוהר הנשק:** החייל ישתמש בנשקו אך ורק במידה הנדרשת כאשר יש סכנה ממשית לחייו, החייל יעשה הכל כדי למנוע פגיעה בחייהם, בגופם ובכבודם. השוטרים המצריים אינם הכוח "האיכותי" ביותר בגזרה, על כן לא נרצה להיגרר למריבה עם שוטר מצרי על מנת לא לפגוע בשת"פ ולייצר תקריות דיפלומטיות. חל איסור לדבר, לענות או ליצור כלשהו עם השוטרים, על מנת למנוע חיכוך, במגרה של התגרות יועבר הנושא לטיפול החטיבה והיקל"ז. יש להתעלם מהתנהגות השוטר, על עוד אינה מסכנת את הכוח.

4